

berøre det overvældende flertal af handlende.

Ministerens henvisning til, at køberen efter omstændighederne har mulighed for at fortryde efter aftalelovens § 39, selv om det efter lovforslagets § 9 er aftalt, at han ikke har fortrydelsesret, er ikke nogen acceptabel løsning. Dels skaber det usikkerhed om rettighe- den både hos køber og sælger. Dels er en sådan fortolkning af aftalelovens § 39 ifølge Forbrugerrådets skrivelse »sædeles vidtgående i forhold til bestemmelsens ordlyd, hidtidig retspraksis og teori«.

Til nr. 5

Ændringsforslaget er i overensstemmelse med den ordning, der var foreslået af kreditkøbsudvalgets flertal. Det indebærer, at sælger ved tilsidesættelse af oplysningspligten risikerer selv at måtte afholde kreditomkostningerne, mens han efter ministerens forslag er sikret en effektiv rente svarende til Nationalbankens diskonto plus 2 pct.

Til nr. 6

Ændringsforslaget tilsigter, at der i lovforslaget hjemles bødesanktion i tilfælde af selv- tægt ved tilbagetagelse i strid med lovforsla- gets tilbagetagelsesregler. Et sådant strafsank- tioneret forbud mod lovstridig tilbagetagelse er anbefalet af rigsadvokaten i hans hørings- svar.

Til nr. 7

Ændringsforslaget om, at man ikke skal afvente, at virksomheden begår straffbare for- hold og dømmes herfor, men at forbruger- ombudsmanden allerede på grundlag af grov overtrædelse af god forretningsskik (dvs. ef- ter samme kriterier som i afbetalingslovens § 18) skal kunne tage initiativ til frakendelse af retten til at sælge på kredit, er i overensstem- melse med kreditkøbsudvalgets forslag.

Sammen med denne sag foretoges den un- der punkt 5 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

5) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om retsaf- gifter. (Udlæg i tilslutning til tilbagetagelses- forretninger m. v.).

(Lovforslag nr. L 88. Fremsat 29/1 82. Be- tænkning 18/5 82).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsfor- slagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til for- handling under ét.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Der er til lovforsaget om køb på kredit stillet en række ændringsforslag. Jeg skal på socialdemokratiets vegne afvise de af VS stil- lede ændringsforslag. Derimod støtter vi de af justitsministeren stillede ændringsforslag, men jeg skal da klart give til kende, at for os hersker der ingen tvivl om, at vi stadig væk ønsker den effektive rente gennemført, såle- des at det vil være overskueligt og klart gen- nemskueligt for forbrugeren at se den reelle pris på en vare, der bliver købt på kredit, altså at få skabt et klart grundlag for at kun- ne sammenligne kredittilbuddene.

I den forbindelse kan jeg heller ikke lade være med her at give udtryk for skuffelse over den mangel på forståelse, som vi i den- ne sag har mødt her. Man kan undre sig over, at der fra hele højrefløjen i salen har været så lidt forståelse for værdien af dette lovforslag, men som det også klart er udtrykt i betænkningen, er det et spørgsmål, vi vil vende tilbage til senere.

Annelise Godfredsen (KF):

Vi finder, at det absolut er en fordel, at reglerne i dette lovforslag om den effektive renteberegning er gået ud. De mange hen- vendelser har jo også vist, at det har været en aldeles håbløs måde at gøre denne effekti- ve rente op på, og at det slet ikke kan lade sig gøre; jeg tror i virkeligheden, regeringen bør være taknemlig over, at det ikke er ble- vet til noget.

Vi finder det også rigtigt, at der nu ikke længere er særlige regler om en fortrydelses- ret. Vi har altid hævdet, at der allerede er en sådan i mange kontrakter, og at i øvrigt afta- lelovens almindelige regler yder den fornød-

[Annelise Gottfredsen]

ne beskyttelse, så vi kan stemme for regeringens ændringsforslag.

De ændringsforslag, som venstresocialisterne har stillet, betyder en yderligere straming over for erhvervslivet, så dem vil vi stemme imod.

Anders Poulsen (V):

Jeg kan meddele, at vi fra venstres side kan støtte de af regeringen fremsatte ændringsforslag. Vi mener, at det meget langvarige udvalgsarbejde, der har været under lovforbereðelsen i forbindelse med lovforslaget her, har godtgjort, at det er rigtigt at fjerne såvel pligten til at give oplysning om den effektive rente som fortrydelsesretten fra dette lovforslag. Derfor kan vi stemme for disse ændringsforslag. Derimod kan vi ikke støtte de af VS stillede ændringsforslag.

Jeg vil godt i relation til det, den socialdemokratiske ordfører sagde om vores stilling til lovforslaget som helhed, sige, at vi ikke mener, at det er rigtigt at gennemføre dette lovforslag på nuværende tidspunkt. Det er jo sådan, at der i EF-regie er overvejelser i gang netop på dette område, og vi synes, det havde været rigtigt at afvente afslutningen af disse overvejelser. De ting, der er tilbage i lovforslaget efter vedtagelsen af ministerens ændringsforslag, mener vi meget hensigtsmæssigt kan indpasses i reglerne om markedsføring. Vi tror derfor, at disse ting helt naturligt falder på plads, og kan ikke se nødvendigheden i at gennemføre lovforslaget på nuværende tidspunkt.

Inger Harms (SF):

Jeg er jo temmelig ny her i tinget og har haft nogle naive opfattelser af, hvordan man arbejder i udvalgene, f. eks. at formålet er at gøre lovforslagene bedre. At udvalgsarbejdet har kunnet være medvirkende til at forringe et lovforslag så meget, som det har været tilfældet med dette forslag, har skuffet mig.

Sjældent er der vist ofret så meget tid på et lovforslag. Jeg indrømmer, at dette lovforslag er enormt, men udvalgsarbejdet fra de radikales side har været meget småt, og alligevel er det dem, der har fået fjernet de to vigtigste ting i dette lovforslag, der for første gang indrømmer forbrugeren nogle konkrete juridiske rettigheder, nemlig oplysning om den effektive rente og fortrydelsesretten. Jeg

finder det uforståeligt, at netop de radikale har stillet ændringsforslag om, at disse to væsentlige ting for forbrugeren skal fjernes fra lovforslaget, når man tager fru Aase Olesens bemærkninger ved første behandling i 1980, den 21. oktober – Folketingstidende 1980–81, sp. 665 ff. – i betragtning, hvor hun fremfører de to ting i forslaget, hun sætter mest pris på, nemlig det forbedrede oplysningsgrundlag, hvor fru Aase Olesen siger, at hun er enig i, at den effektive rente principielt bør oplyses. Det andet væsentlige nye område, fru Aase Olesen satte stor pris på, var fortrydelsesretten. Jeg blev derfor meget overrasket over, at det netop var de to ting, de radikale har forlangt fjernet fra lovforslaget, før de kunne stemme for det. Det har skuffet mig, at justitsministeren så let gav efter, og deraf fulgte jo, at socialdemokratiet gik med på ændringsforslagene.

Når man tænker tilbage på forespørgselsdebatten vedrørende Dankort, hvor en af initiativtagerne var fru Aase Olesen, og hvor de radikale udviste en fantastisk omhu for det, man kalder forbrugerrettigheder, er det helt uforståeligt for mig, at de i dette lovforslag fuldstændig har skiftet heste og nu rider de erhvervsdrivendes interesser. At det ikke er noget nyt for dette partis vedkommende, har man fortalt mig, men det undrer mig alligevel, at det så ganske tilsidesætter Forbrugerrådets ønsker, hvor netop disse to ting indgår. At grunden skulle være, at man har vanskeligheder med beregning af den effektive rente, kan jeg ikke tage alvorligt, da reglen jo bruges i USA, Vesttyskland og Sverige, og jeg anser modsat måske de radikale vore erhvervsdrivendes intelligens for at være på højde med udlandets. Herhjemme har oplysning om den effektive rente været givet siden 1968 af FDB, der ikke har haft vanskeligheder med det. For de erhvervsdrivende kan der vel kun blive tale om instruks i at slå op i en tabel.

Jeg har herved på SFs vegne gjort rede for, hvorfor vi stemmer imod ændringsforslagene fra de radikale og fra socialdemokratiet.

Derimod vil vi stemme for de ændringsforslag, VS har stillet, på trods af at vi har givet tilsagn om at støtte lovforslaget uændret. Det er tilsyneladende undgået de radikales opmærksomhed, at der endnu er et par rettigheder tilbage for forbrugeren i lovforslaget; derfor vil vi stemme for det til sidst.

(Kort bemærkning).

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg vil gerne gøre fru Inger Harms opmærksom på, at der jo har været en tid, før fru Inger Harms kom ind i folketinget, og at den radikale repræsentant, fru Aase Olesen, har gjort et meget stort arbejde netop med dette lovforslag, og at det ikke mindst er fru Aase Olesens skyld – det kan man acceptere politisk eller ej, men det er i hvert fald rigtigt – at de paragraffer er faldet ud af lovforslaget, som ændringsforslagene nu viser.

Lawaetz (FP):

Fru Aase Olesen vil nok være i stand til at svare på sig selv. Jeg synes, hun har været meget, meget flittig under udvalgsarbejdet. Jeg vil holde mig til fremskridtspartiet.

Jeg kan da godt fortsætte den høflige ros med hensyn til ændringsforslagene, men jeg vil godt lige komme med en bemærkning om, hvorfor de ændringsforslag er kommet frem. Det er simpelt hen, fordi regeringen – som kan have besvær nok i forvejen – fandt ud af, at der ikke var flertal for lovforslaget, som det så ud. Derfor laver man et par ændringsforslag, der fuldstændig tager gassen af det oprindelige forslag, idet de to efter vor mening slemme ting, nemlig beregning af den effektive rente og stramning af fortrydelsesretten, er taget ud, således at når nu regeringen kan glæde sig over at få gennemført lovforslaget antagelig en af dagene, så må man sige, at denne hæder er lille, for der er ikke meget tilbage af det oprindelige lovforslag. Der er desværre fortsat lidt ulejlighed for de erhvervsdrivende, og det beklager jeg, men lovforslaget er blevet væsentligt bedre ved de af fru Aase Olesen og regeringen stillede ændringsforslag. Dem kan vi varmt gå ind for.

Aase Olesen (RV):

Jeg skal helt undlade at kommentere fru Inger Harms' angreb på mig, blot konstatere, at det jo er morsomt at få folk herind, som tror, at folketingsarbejdet begynder, når de selv bliver valgt.

Med hensyn til, hvad vi har sagt ved første behandling, og der har jo været tre førstebehandlinger nu, kan jeg sige, at vi har udtrykt vores principielle velvilje over for ønsket om at få oplyst den effektive rente; det gjorde vi

ved den første førstebehandling. Siden er vi under udvalgsarbejdet blevet belært om de problemer, der er ved det; det var vi i og for sig godt klar over forinden. Men jeg må nok sige, at vi i det hele taget er kommet i tvivl om, hvorvidt oplysning om den effektive rente har den store værdi, man vil påstå, al den stund det i dag i sig selv er et svært problem at finde ud af, hvad kontantprisen er. Det har været årsagen til, at vi ved den sidste førstebehandling udtrykte særdeles stor skepsis over for udtrykket »effektiv rente«. Men det betyder ikke, at vi ikke fortsat er parate til at se på, når det udvalg, justitsministeren har nedsat, har barslet med en betænkning, om man vil kunne finde praktikable løsninger på de problemer, som butikshandelen, ikke mindst den mindre butikshandel, har påpeget. Og dér gør det altså aldeles ikke noget indtryk på mig, at store kæder som Brugsen kan ordne disse ting. Det er den lille detailhandel, der har interesseret os i det her spørgsmål.

Med hensyn til fortrydelsesretten har jeg fra første færd påpeget, at det vist ikke var nogen særlig heldig ting at lovgive om, og det mener jeg fortsat.

Af disse to grunde ønsker vi at støtte justitsministerens ændringsforslag. Men der er to andre grunde, nemlig de to hovedproblemer, som også har været diskuteret meget i forbindelse med dette lovforslag: vi har den 11. marts 1982 fået en meget bred vedtagelse her i folketinget om, at der skal lovgives, inden et Dankort sættes i værk, og der er kommet et løfte fra regeringen om, at der skal komme en generel kontokortlovgivning. Også det er vi tilfredse med. Det er netop det område, vi har ment der har været et meget stort behov for at lovgive for, og det har vi ønsket prioriteret fremfor dette lovforslag.

Der er stadig væk en hel del forbrugerfordele ved lovforslaget, også selv om man ikke ender med at få indført en eller anden regel om oplysning om den effektive rente på et senere tidspunkt. Vi har i vores afvejning af vores stillingtagen til dette lovforslag hele tiden vejet køberbeskyttelsen over for sælgerbeskyttelsen, og det er i virkeligheden også en form for køberhensyn. Man kan beskytte køberne så meget, at kreditkøb bliver umuligt, og det synes jeg nok man kunne tage under overvejelse. Det er også grunden til, at vi ikke støtter VS' ændringsforslag, som

[Aase Olesen]

jævnthen er stramninger over for sælgeren. Jeg tror, at nogle af de forslag, som er stillet af VS, meget vel kan komme til, om jeg så må sige, at vende den anden ende nedad og betyde, at kredsen af de mennesker, der kan nyde godt af kredittkøb, bliver meget begrænset.

I øvrigt er det min helt bestemte opfattelse, at begrebet kredittkøb som sådan, som vi traditionelt har kendt det gennem mange år, er på vej ud af detailhandelen, og at det bliver nogle helt andre ting, herunder kontokort, vi kommer til at interessere os for, også lovgivningsmæssigt, i de kommende år.

Wilhelm (VS):

Der er til lovforslag nr. L 87 stillet 7 dårlige og 7 gode ændringsforslag. De dårlige er stillet af ministeren i betænkningen, de gode er stillet af VS uden for betænkningen.

VS stemmer imod de 7 ændringsforslag af ministeren og flertallet. De går kun ud på to ting. For det første, at man opgiver kravet om, at der skal være oplysningspligt vedrørende den effektive rente. Det er helt uacceptabelt, det var det vigtigste overhovedet i kredittkøbslovsforslaget. Og det andet, som var det eneste, der i øvrigt var interessant ved det kredittkøbslovsforslag, er, at man opgiver køberens fortrydelsesret.

Det må være lidt bittert i dag at være socialdemokratisk ordfører og skulle stå og forsvare de 7 ændringsforslag, som vi ved at hun og formodentlig mange af partifællerne i gruppen må være kede af og må være stærkt imod. Det må også være bittert sådan med en håndbevægelse at skulle afvise VS' ændringsforslag uden så meget som at gå ind på dem, når vi ved, at fru Lissa Mathiasen må have stor sympati for de ændringsforslag.

Jeg skal lige nævne kort, hvad de egentlig går ud på, og hvor urimelige og overbydende, og jeg ved ikke hvad, de måtte være.

Det første af dem siger, at den beskyttelse, som gælder en kreditaftale efter ministerens forslag, også skal gælde, hvis kreditaftalen først indgås på et senere tidspunkt. Ja men hvad taler dog imod, at den skal have den mere generelle betydning?

Det andet ændringsforslag siger, at købers rettigheder ikke kan fraviges ved efterfølgende aftale, hvor ministerens forslag kun siger, at købers rettigheder ikke kan fraviges ved

forudgående aftale. Ja men hvad taler dog imod, at det heller ikke skal kunne fraviges ved en efterfølgende aftale?

Det tredje taler om, at der ikke skal være en 1.000 kr.s grænse for disse forskellige oplysningspligter. Når vi under udvalgsbehandlingen har mødt konkrete eksempler på ågerrente, man beregner sig over 60 pct., så kan det ikke være kontantprisen, der er det eneste kriterium for, om det er berettiget at have disse forskellige oplysningspligter. Der kan være tilfælde, hvor kontantprisen er under det af ministeren fastslåede, men hvor de faktiske kreditomkostninger er langt, langt større, end de ville være ved et betydeligt dyrere køb, men hvor den effektive rente havde været på et lidt mere rimeligt, et mindre ågerpræget niveau.

Det fjerde forslag tager fat på det dér med fortrydelsesretten. Det er jo rigtigt, som man skriver i begrundelsen for ministerens ændringsforslag, hvor man opgiver fortrydelsesretten, at Forbrugerrådet har anført, at en fortrydelsesret, som ikke er ufravigelig, ikke er særlig effektiv. Ja, det er da rigtigt. Det kedelige er, at ministeren og flertallet drager den konklusion, at så dropper de den helt, hvor vi i stedet for drager den konklusion, at så må den gøres effektiv, så skal fortrydelsesretten være ubetinget.

Jeg forstår ikke rigtig, hvordan man kan modsætte sig det her, så meget mere som fru Annelise Gotfredsen – var det vist – utvivlsomt har ret i, at det er meget, meget få tilfælde, der overhovedet vil blive berørt af det her, men det er lige præcis de tilfælde, hvor der er problemer med sælgeren. Der ligger jo undersøgelser, der viser, at der i almindelighed er en fortrydelsesret i kontrakterne, og at det kun drejer sig om ca. 1 pct. af kredittkøbene, hvor en sådan ret ikke findes. Men det er jo lige præcis i de 1 pct. tilfælde, den ret overhovedet er vigtig, for det er her, vi har at gøre med bisserne, når det drejer sig om sælgersiden. Derfor vil en sådan regel om en ufravigelig fortrydelsesret overhovedet ikke ramme de mange og de pæne næringsdrivende, men vil overhovedet kun have betydning for den ene procent, som omfatter bisserne. Jeg kan ikke forstå, at nogen kan have noget imod, at man udvider retten til netop lige dér, hvor den skulle have betydning, og hvor alle må kunne se, at der er behov for den. Og jeg synes, det er at føje spot til skade, når

[Wilhjelm]

Forbrugerrådet oven i købet nærmest skal gøres til murbrækker for, at man helt fjerner fortrydelsesretten, fordi man kan citere Forbrugerrådet for korrekt at sige, at fortrydelsesretten ikke har den store effektivitet, når den ikke er ufravigelig. Man bruger min-sandten det citat som begrundelse for at droppe den fuldstændig.

Det femte af vores ændringsforslag går ud på, at man – som det i andre sammenhænge allerede er fastslået – hvis man overtræder oplysningspligten, ikke skal præmieres oven i købet. Ministerens forslag går jo ud på, at så skal man alligevel have en effektiv rente, der svarer til diskontoen plus 2 pct.

Det sjette af vores ændringsforslag går ud på, at der skal hjemles bødesanktion, hvis man øver selvtægt, f. eks. ved hjemtagelsesforretninger vedrørende varer, der er solgt på kredit. Det er anbefalet af rigsadvokaten i et af høringssvarene, men det vil man altså heller ikke være med til at tale om. Der er flere af de andre ændringsforslag, vi her har stillet, der simpelt hen er flertalsforslag fra kreditkøbsudvalgets betænkning, og som man også sådan affærdiger som et eller andet lige-gyldigt VS-overbud.

Det syvende forslag er netop sådan et, der er anbefalet i kreditkøbsudvalgets betænkning, og som går ud på, at hvis man groft overtræder god forretningsskik og igen og igen overtræder de her regler om oplysningspligt osv., så skal forbrugerombudsmanden kunne tage initiativ til at frakende den på-gældende retten til at sælge på kredit. Det er en regel, der er helt parallel med kriterierne i afbetalingslovens § 18, og som sagt et for-slag, der direkte er stillet af kreditkøbsud-valget. Det afviser man også uden så meget som at gide diskutere det.

Jeg synes, at det, der nu er tilbage, er ingenting. Jeg har meget svært ved at få øje på, hvad der er tilbage af dette lovforslag, efter at den helt afgørende ting, nemlig oplysning om den effektive rente som et beskedent værn mod de ågerrenter, der får lov at flo-re, ikke i almindelighed, men fra nogle, hvis jeg må bruge udtrykket stadig væk, nemlig bisserne inden for de forretningsdrivende, er opgivet. Det var det vigtigste i forslaget set fra et forbrugersynspunkt. Det næstvigtigste, men ikke tilfredsstillende, var fortrydelsesretten, som man altså nu helt opgiver i stedet for at gøre effektiv på den måde, Forbruger-

rådet har påvist at den måtte ændres for at blive effektiv.

Hvis det her kommer til at se ud ved tred-jede behandling, som det tyder på efter ordfør-tertalerne, hvor et flertal vil stemme ministe-rens ændringsforslag igennem og afvise 'S' ændringsforslag, så er det, der står tilbage, så usselt, at vi ikke vil tage medansvar for det. Det indeholder ingenting reelt af forbruger-beskyttelse ved kreditkøb, hverken sammen-lignet med, hvordan lovforslaget oprindelig så ud, eller i forhold til en eller anden abso-lut målestok. Jeg vil dog samtidig bebude, at vi vil gøre et forsøg ved tredje behandling på på en anden måde, som ikke bliver under-kendt i dag, at komme ågerrenterne ved kre-dithandelen til livs. Vi vil forsøge at se, om der er holdbarhed i det, nogle sagde ved før-ste behandling, at man kunne jo gøre det på en anden måde. Man kunne simpelt hen ge-nerelt og uden oplysningspligt og alle de dér vidtløftige beregninger osv., som de radikale har hængt deres modstandere op på, gøre det generelt med en bestemmelse om, at man aldrig ved kreditkøb må beregne sig en effek-tiv rente, der er højere end kassekreditrenten plus 2 pct.

Vi vil gøre det forsøg, for hvis det parti, der ved første behandling tilsluttede sig, ja faktisk selv fremlagde en sådan idé, står ved den holdning og vi støtter den, så er det altså op til regeringen og socialdemokratiet, om man vil have en indsats mod ågerrenter. Det bliver på en noget krassere måde, end det var tænkt her, men det bliver på en måde, hvor man kan undgå de radikale, som åben-bart har valgt side til fordel for ågerrenter og til fordel for de værste forretningsdrivende og til ugunst for forbrugerne. Så har vi ikke behov for de radkales stemmer i denne sag, så kan vi foretage et forholdsvis effektivt indgreb imod ågerrenterne i kredithandelen uden at skulle bruge de 9 stemmer.

Justitsministeren (Ole Espersen):

Den sidste ordfører udtrykte den følelse, at det måtte være forbundet med bitterhed for os at være kommet med disse to ændringsforslag. Det er en følelse, som jo ikke er så usædvanlig i et folketing, i et parla-ment, at man ikke kan få alt det igennem, man gerne ville. Det er en følelse, der opve-jes af en følelse, der til gengæld er positiv,

[Justitsministeren]

nemlig at vi arbejder med et flertalsstyre her. Det må vi en gang imellem bøje os for, og det har vi gjort i dette tilfælde. Vi har mærket under førstebehandlingen her og tidligere – og vi har gjort en stor indsats for at få lovforslaget som helhed igennem – at der ikke var et parlamentarisk flertal, og så følger deraf, at vi må jo prøve at nå frem til noget, vi kan enes om.

Det er ikke rigtigt, som det siges, at når pligten til oplysning om den effektive rente fjernes, så er der ikke noget tilbage. Der er simpelt hen en total regulering af hele kreditkøbsområdet tilbage, undtagen det med den effektive rente. Den er heller ikke opgivet. Som det fremgår af betænkningen, afventer vi de erfaringer, der kommer fra udlandet og vore egne undersøgelser, og det gør vi naturligvis for til sin tid at komme igen også med forslag vedrørende den effektive rente. Det er ikke opgivet.

Når jeg har nævnt, at vi venter på erfaringer fra udlandet, så har jeg dermed også kommenteret fru Annelise Gotfredsens bemærkning om, at det er helt håbløst at have regler om oplysning om effektiv rente. Naturligvis er det ikke det. Det har man i mange lande, men vi vil gerne sikre os, at der er fuld forståelse for, at vi også skal have det herhjemme.

Jeg er ked af, at fru Inger Harms var ked af det. Det har jeg sådan set også givet udtryk for at jeg selv er, men det er altså vilkårene en gang imellem, når man skal arbejde her.

Og så er jeg endelig uenig – som det fremgår af det, jeg har sagt – med hr. Lawaetz i, at nu er gassen taget af det hele.

Jeg skal ikke kommentere de enkelte ændringsforslag fra VS' side, blot sige, at det jo er svært til allersidst her at tage stilling til så meget. Men da det ligger i luften, at der nok senere bliver lejlighed til at se på den effektive rente i forbindelse med denne lovgivning, så vil der også til den tid være mulighed for, at VS på ny kan komme med sine forslag, og det kan vi så se frem til.

Wilhelm (VS):

Til ministerens sidste bemærkninger vil jeg da godt anføre, at det ikke kan være så svært at tage stilling til vore ændringsforslag, for det er forkert, når han siger, at det er noget

der kommer sådan i sidste øjeblik. Nå ja, sådan må det teknisk være for et parti, der ikke er betækningsberettiget i et udvalg. Det er jo nogle meget gamle ændringsforslag; de er stort set alle sammen hentet fra kreditkøbsudvalgets betænkning, henholdsvis fra rigsadvokaten og fra Forbrugerrådet. Det er forslag og ønsker, der har ligget formuleret på præcis denne måde i flere år nu, så det kan da ikke være nogen begrundelse for, at man ikke kan tage stilling, at de rent teknisk må afvente udvalgets betækningsafgivelse, før vi andre kan få lov at stille ændringsforslag uden for betænkningen.

Jeg vil da godt erkende det, socialdemokratiet og ministeren – nej, ministeren skriver vel ikke med på betænkningen, men det gælder vel også ministeren som folketingsmedlem og regeringens medlemmer som folketingsmedlemmer – siger i betænkningen om, at man fortsat vil arbejde for bestemmelser om oplysningspligt vedrørende den effektive rente. Det gælder derimod ikke opgivelsen af køberens fortrydelsesret. Det er forkert, når ministeren siger, at det er bittert at måtte opgive at få de ting igennem, man gerne vil have igennem, for flertallet inklusive socialdemokratiet skriver direkte, at de synes, der ikke bør være en sådan fortrydelsesret, og de misbruger Forbrugerrådets udtalelser i den sag til så at sige at spænde Forbrugerrådet for den vogn, der hedder at opgive fortrydelsesretten. De er kommet til den overbevisning, at Forbrugerrådet nok har ret i, at retten ikke er effektiv, når den ikke er ufravigelig. Og så siger de, at da de ikke ønsker, at den skal være ufravigelig, så bør der ikke i lovforslaget medtages bestemmelser om fortrydelsesret. Lad os da få de ting til at stå helt klart!

Det andet er noget, socialdemokratiet og regeringen lover at arbejde videre på, men det med fortrydelsesretten er ikke en bitter opgivelse, fordi der ikke kunne skaffes flertal for det. Det er noget, som det flertal, der skriver denne betænkning, inklusive de socialdemokratiske medlemmer af det flertal, selv siger: der bør ikke være en sådan fortrydelsesret i kreditkøbsloven.

Justitsministeren (Ole Espersen):

Jeg skal blot ved et enkelt eksempel illustrere, at vi ikke uden videre kan indgå i en

[Justitsministeren]

diskussion om VS' ændringsforslag på de præmisser, der er lagt frem.

Når vi tager ændringsforslag nr. 6, siger VS: »Et sådant strafsanktioneret forbud mod lovstridig tilbagetagelse er anbefalet af rigsadvokaten i hans høringssvar«. Det er ikke korrekt. Rigsadvokaten har taget stilling til en betænkning, hvor man fra udvalgets side foreslog, at der skulle være en almindelig mulighed for rettighedsfratagelse, hvis folk overtræder disse regler. Denne mulighed er ikke til stede i lovforslaget, hvor vi henviste til straffeloven i stedet for. Det, rigsadvokaten sagde, var, at i stedet for en rettighedsfrakendelse, hvis en sådan skulle blive indført, ville han foreslå en almindelig strafsanktion. Det har rigsadvokaten taget stilling til, men han er bestemt ikke kommet med den anbefaling, som VS nævner her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om køb på kredit. (Lovforslag nr. L 87).

Ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af Wilhjelm (VS) og Waldorff (VS) forkastedes, idet 20 stemte for, 115 imod.

§§ 1-5
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 uden for betænkningen af Wilhjelm (VS) og Waldorff (VS) forkastedes, idet 20 stemte for, 115 imod.

§§ 6 og 7
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 uden for betænkningen af Wilhjelm (VS) og Waldorff (VS) forkastedes, idet 20 stemte for, 115 imod.

Ændringsforslag nr. 1 og 2 i betænkningen og § 8, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 uden for betænkningen af Wilhjelm (VS) og Waldorff (VS) forkastedes, idet 20 stemte for, 115 imod.

§ 9
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 i betænkningen om, at § 9 udgår, var hermed vedtaget.

§§ 10-32, ændringsforslag nr. 4 og 5 i betænkningen, § 33, således ændret, samt §§ 34-38
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5 uden for betænkningen af Wilhjelm (VS) og Waldorff (VS) forkastedes, idet 20 stemte for, 114 imod.

Ændringsforslag nr. 6 i betænkningen, § 39, således ændret, samt § 40
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6 uden for betænkningen af Wilhjelm (VS) og Waldorff (VS) forkastedes, idet 20 stemte for, 114 imod.

§ 41
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7 uden for betænkningen af Wilhjelm (VS) og Waldorff (VS) forkastedes, idet 20 stemte for, 114 imod.

§ 42, ændringsforslag nr. 7 i betænkningen, § 43, således ændret, og § 44
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Mette Madsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om retsavgifter. (Lovforslag nr. L 88).

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Mette Madsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m.v. (Fritagelse for beskatning af ekspropriationserstatninger).

[Af Anders Poulsen (V), Hagen Hagensen (KF), Dohrmann (FP), Bollmann (CD) og Chr. Christensen (KrF)].

(Lovforslag nr. L 161. Fremsat 23/3 82. Første behandling 20/4 82. Betænkning 14/5 82).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Karl Nielsen (S):

Her ved anden behandling skal jeg på socialdemokratiets vegne sige, at vi ikke har ændret holdning i forhold til, hvad vi sagde ved første behandling.

Vi har fra starten bemærket, at en af forslagsstillerne, nemlig hr. Anders Poulsen, alene har fremsat forslaget for at få Surløkkesagen frem til debat. Vedrørende selve Surløkkesagen må vi fastholde, at ejeren ved ekspropriationen har fået en særdeles god behandling i økonomisk henseende. Hr. Anders Poulsen har ikke formået at fremlægge et materiale, som rokker ved denne holdning.

Vi har i skatte- og afgiftsudvalget modtaget et meget vigtigt dokument, nemlig bilag 9, hvor statsskattedirektoratet klart beviser, hvad vi sagde ved førstebehandlingen, nemlig at der er udbetalt en særdeles rimelig erstatning ved ekspropriationen af Surløkke. I

bilaget oplyser statsskattedirektoratet, at der i andet halvår af 1978, altså på tidspunktet for ekspropriationen, i Sønderjyllands søndre skyldkreds er solgt 8 ejendomme med et arealtilliggende på mellem 5 og 15 ha, og disse ejendomme er solgt til 27,4 pct. over 16. alm. vurdering og med en handelsværdi pr. hektar på 55.000 kr. Her skal vi sammenligne med Surløkke, som er på 13,8 ha, og vi ved, at Surløkkes ekspropriationserstatning lød på 1.210.000 kr. Det ligger altså 115 pct. over 16. alm. vurdering, og det giver en hektarpris på over 106.000 kr., altså mere end dobbelt så meget som øvrige solgte ejendomme i området.

Hvis man ser på 3 eksakte handler i området, som er brugt af hr. Anders Poulsen som eksempel her i debatten, ser vi, at det drejer sig om en ejendom på 17,2 ha, der er solgt til 50.900 kr. pr. ha. Der er en ejendom på 32,8 ha, der er solgt til 44.000 kr. pr. ha, og en ejendom på 12,8 ha, der er solgt til 47.000 kr. pr. ha. Her skal vi igen bemærke, at Surløkke fik en erstatning, der svarer til over 106.000 kr. pr. ha.

Disse oplysninger understreger med al tydelighed, at hr. Anders Poulsen har ført en debat på et ganske usagligt grundlag. Vi føler, at denne usaglighed har været meget generende for Surløkkefamilien, og vi mener også, at den argumentation, der er ført fra hr. Anders Poulsens side, er med til at nedvurdere politik i al almindelighed, så vi får det, vi kalder politikerlede. Vi mener, det har været meget generende også for familien, fordi man har fremdraget familiens privatøkonomiske forhold her efter ekspropriationen, og det er jo ikke det, vi bør se på, når vi skal kigge på Surløkkesagen – hvad jeg i øvrigt mener vi ikke burde have gjort, men det er fremprovokeret af hr. Anders Poulsen – så må vi se på, hvordan erstatningen var på det tidspunkt, hvor ejendommen blev eksproprieret.

Jeg ved ikke, om det er en ny stil, venstre har anlagt her, man har jo hørt, at venstre skal have en ny stil. Jeg ved ikke, om det er den stil, vi skal opleve i fremtiden, at der bliver ført sager frem af den karakter og med den argumentation, som er sket her.

Jeg vil ikke opfordre hr. Anders Poulsen til at tage forslaget tilbage, for jeg ved, det er håbløst, men jeg vil bede venstre om at overveje meget grundigt, om ikke det ville være